

رابطه اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به جنسیت

آرش شهبازیان خونیک^۱، زبیر صمیمی^۲، ابوالفضل فرید^۳

تاریخ دریافت: ۹۵/۵/۶ پذیرش نهایی: ۹۶/۳/۱۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به جنسیت انجام شد. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان خوابگاهی مشغول به تحصیل دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ بودند که بر اساس جدول کرجسی و مورگان ۲۰۰ نفر از آن‌ها با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از پرسش نامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۸۸)، جهت گیری مذهبی آلپورت (۱۹۵۰) و اهمال کاری سولمون و راثلوم (۱۹۸۹) استفاده گردید. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد بین تمامی مؤلفه‌های اهمال کاری تحصیلی و اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معنادار وجود داشت ($p < 0/05$). همچنین از میان مؤلفه‌های جهت گیری مذهبی، جهت گیری مذهبی درونی با تمامی مؤلفه‌های اهمال کاری تحصیلی رابطه منفی معنادار داشت ($p < 0/05$). نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نیز نشان داد که اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی درونی می‌توانند اهمال کاری تحصیلی را پیش‌بینی کنند و تقریباً بخش متوسطی از واریانس نمرات اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی درونی تبیین می‌شود. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی از عوامل مهمی هستند که می‌توانند در اهمال کاری تحصیلی دانشجویان نقش داشته باشند. به والدین و کلیه برنامه‌ریزان تعلیم تربیت توصیه می‌شود که با آموزش‌های مناسب، استفاده مفید از اینترنت و افزایش جهت گیری مذهبی درونی را به دانش‌آموزان و دانشجویان آموزش دهند.

واژگان کلیدی: اهمال کاری تحصیلی، اعتیاد به اینترنت، جهت گیری مذهبی، جنسیت

^۱ کارشناسی ارشد، روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران (نویسنده مسئول)
arashshahbaziyan@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری، روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

^۳ استادیار، روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

مقدمه

موفقیت و پیشرفت تحصیلی برای دانشجویان دانشگاه از اهمیت بالایی برخوردار است. چون هدف کسب مدرک در این مقطع دستیابی به شغل و وارد شدن به یک حرفه است. گاهی مشاهده می‌شود که دانشجویان توانایی انجام تکالیف و پروژه‌ها را در خود نمی‌بینند یا به دلایل گوناگون، انجام پروژه‌ها و تکالیف را به تعویق می‌اندازند و دچار اهمال کاری می‌شوند. اهمال کاری^۱، تمایل به تعلل در شروع و انجام کارهای مهم و به تعویق انداختن عمدی انجام یک عمل با علم به پیامدهای منفی آن است (کلینگیسک^۲، ۲۰۱۳). اهمال کاری تحصیلی، متداول‌ترین نوع اهمال کاری در بین دانشجویان است و یکی از بحث‌های مهمی است که در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته است (مولن^۳، ۲۰۱۴). از اهمال کاری تحصیلی به‌عنوان یک عادت بدرفتاری یاد شده است که بسیاری از دانشجویان در عملکرد تحصیلی با آن مواجهه هستند (زو^۴ و همکاران، ۲۰۱۶). این نوع اهمال کاری در آماده‌سازی شخص برای امتحان، انجام تکالیف و حضور در جلسات و انجام تکالیف مشخص می‌شود (تاینگتینگ^۵، ۲۰۱۵). اهمال کاری از جمله مسائل خیلی رایج میان دانشجویان می‌باشد طوری که تحقیقات شیوع اهمال کاری تحصیلی مشکل‌آفرین میان دانش آموزان را حداقل ۷۰ تا ۹۰ درصد تخمین زدند و اهمال کاری حاد را ۲۳ تا ۳۰ درصد میان دانش آموزان تخمین زده‌اند (اردنیک^۶، ۲۰۰۹).

دانشجویانی که اهمال کاری تحصیلی دارند، آمادگی برای امتحان را به شب پایانی موکول می‌کنند و در نتیجه در زمان امتحان اضطراب شدیدی را تجربه می‌کنند. اهمال کاری با درجات بالایی از اضطراب و افسردگی در دانشجویان همراه است و بر عزت‌نفس آن‌ها تأثیر می‌گذارد (استیل و کلینگیسک^۷، ۲۰۱۶). کرمی (۱۳۸۸) در پژوهش که بر روی دانشجویان ایرانی انجام داد، نشان داد که ۰/۶۱ درصد از آن‌ها تمایل بالایی به اهمال کاری داشتند و این اهمال کاری رابطه معناداری با اضطراب و افسردگی دارد. به‌طور کلی پژوهش‌های انجام شده در این زمینه نشان می‌دهند که افراد اهمال‌کار، انگیزه موفقیت کمتری دارند (هاول و واتسون^۸، ۲۰۰۷؛ بالکس^۹، ۲۰۱۳).

---

¹. Procrastination

². Klingsieck

³. Mullen

⁴. Zhu

⁵. Tingting

⁶. Erdinç

⁷. Steel & Klingsieck

⁸. Howell & Watson

⁹. Balkis

علاوه بر این، تحقیقات رابطه معناداری بین اهمال کاری تحصیلی با موفقیت تحصیلی نشان داده‌اند؛ به این معنی که دانش‌آموزان اهمال کار از موفقیت تحصیلی کمتری نسبت به دانش‌آموزانی که اهمال کاری تحصیلی کمتری دارند، برخوردارند (واسکل^۱ و همکاران، ۲۰۱۴؛ کیم و سیو^۲، ۲۰۱۵).

با توجه به اهمیت اهمال کاری در موفقیت دانشجویان، محققان به بررسی عواملی که ممکن است با آن ارتباط داشته باشد، پرداخته‌اند. این دلایل می‌تواند انواع مختلفی داشته باشد از جمله می‌توان به ترس از شکست، کمال‌گرایی، کمبود عزت‌نفس، اضطراب، افسردگی و همچنین کمبود انگیزش، اشاره کرد (استیل و همکاران، ۲۰۱۶). اما امروزه گسترش روزافزون فناوری و شبکه جهانی اینترنت باعث گردیده است که زندگی انسان تغییرات چشمگیری را نسبت به سابق داشته باشد، یکی از این حیطه‌ای که از اینترنت تأثیر فراوانی گرفته است، عملکرد تحصیلی در دانشجویان و دانش‌آموزان می‌باشد (کوبی، لاورین و باروس^۳، ۲۰۰۱). در دسترس بودن اینترنت در واحدهای خوابگاهی و آموزشگاهی موجب شده که بیشتر دانشجویان، زمان خود را به آن اختصاص دهند و انجام تکالیف را به تعویق اندازند؛ بدیهی است که در محیط دانشگاهی دسترسی به اینترنت، آسان‌تر و سریع‌تر است و این مسئله احتمال پیامدهای منفی را برای دانشجویان افزایش می‌دهد. آنلاین بودن مداوم در فضای اینترنت بدون آگاه بودن از گذشت زمان، یا به عبارتی دیگر، وابستگی به اینترنت، باعث می‌شود که وقت زیادی از دانشجویان گرفته شود و فرصت انجام تکالیف تحصیلی را پیدا نکنند. این پدیده با اصطلاح اعتیاد به اینترنت^۴ توصیف می‌شود (استاوروپولوس، الکساندرآکی، موتی استفانیدی^۵، ۲۰۱۳).

کاربردهای فراوان اینترنت و جذابیت‌های آن سبب شده است که در سال‌های اخیر اعتیاد به اینترنت ظهور یابد. افراد در این حالت ساعت‌ها و روزها وقت خویش را صرف رابطه‌های درون شبکه‌ای می‌کنند و توان قطع این ارتباط را ندارد و علاقه‌ای به ترک کامپیوتر از خود نشان نمی‌دهند و از فعالیت‌های طبیعی زندگی خود عقب می‌مانند و دچار مسائلی مانند اختلال در خواب، انجام ندادن تکالیف در دانش‌آموزان و دانشجویان و به تعویق انداختن آن‌ها می‌شود. اعتیاد به اینترنت در حال حاضر در تمام جوامع به صورت یک معضل اساسی درآمده است و شناسایی علل، پیامدها و عوارض آن توسط محققان مورد تأکید قرار گرفته است (یونگ^۶، ۲۰۱۰). اما در دانشجویان این معضل به طور جدی‌تری مورد نگرانی متخصصان قرار گرفته است، زیرا عدم استفاده صحیح از اینترنت و جستجوهای کنجکاوانه دانشجویان به صورت بی‌هدف و بی‌برنامه، نه تنها آن‌ها را از رسالت اصلی اینترنت در دانشگاه دور می‌سازد، بلکه به

1. Wäschle

2. Kim & Seo

3. Kubey, Lavin & Barrows

4. internet addiction

5. Stavropoulos, Alexandraki & Motti-Stefanidi

6. Young

دلیل ایجاد نوعی وابستگی به اینترنت و صرف بیشترین زمان اوقات فراغت دانشجویان، می‌تواند تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان داشته باشد و باعث گردد این افراد نتوانند به‌طور مؤثر و کافی برای انجام تکالیف وقت گذاشته یا به‌طور مؤثر به آن بپردازند (اوداسی^۱، ۲۰۱۱). اگرچه تاکنون پژوهشی به‌طور کامل و جامع در کشور ایران که تعداد زیادی از جمعیت جوان آن را دانشجویان تشکیل می‌دهد، انجام نگرفته است تا تأثیر اعتیاد به اینترنت را در اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان نشان دهد، با این نتایج مطالعات اندک نیز گویای این نکته است که اعتیاد به اینترنت در عملکرد تحصیلی دانشجویان تأثیر منفی دارد (کیامرثی و آریاپوران، ۱۳۹۴؛ عبدالله زاده، ۱۳۹۴).

اما علاوه بر اعتیاد به اینترنت یکی دیگر از عواملی که ممکن است در اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان نقش داشته باشد و کمتر به آن پرداخته شده است، جهت‌گیری مذهبی است. امروزه برخلاف گذشته، انسان‌شناسان، انسان را موجودی معنوی و دین‌ورز سخن می‌گویند؛ زیرا با جدیدترین پژوهش‌های جامعه‌شناختی که در جوامع گوناگون، اعم از توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته انجام شده، بیش از ۹۵ درصد انسان‌ها به وجود خدا ایمان دارند (الیاده، ۱۳۷۴). توجه و گرایش به معنویت به‌صورت مهم‌ترین پدیده زمان جلوه‌گر می‌کند؛ زیرا از یک طرف، علم در پاسخ به پرسش‌های اساسی انسان، ناتوان مانده و از طرف دیگر، ناامنی و احساس پوچی آدمی را خیلی آزرده است (یونگ، ۱۳۸۲). امروزه صاحب‌نظران اعتقاد دارند که فرهنگ، قومیت و مذهب نقش قاطعی در شکل‌گیری مفهوم «خود» در افراد دارد و به‌عنوان عوامل مؤثر، در روابط بین فردی و در رابطه با گروه مطرح شده است (داویدو و اسس^۲، ۲۰۰۱). همچنین مذهب فلسفه‌ای برای اثرگذاری و تفسیر جهان اجتماعی و فیزیکی تشکیل می‌دهد (جیس‌هام^۳ و همکاران، ۲۰۱۰). اما در این میان، جهت‌گیری مذهبی یا میزان اعتقاد به باورهای مذهبی، باوری است که شخص از دین اختیار کرده است. یعنی در ارتباط با موجودی متعالی قدسی، مجموعه‌ای از اعتقادات، اعمال و تشریفات خاص را در زندگی دارد.

جهت‌گیری مذهبی را می‌توان تقریباً معادل دین‌ورزی یا دین‌داری در نظر گرفت (تینتینگ^۴ و همکاران، ۲۰۱۵). جهت‌گیری مذهبی بیشتر به‌عنوان یک بعد از مذهبی بودن مطرح است که با سطح تعهد دینی شخص و میزان تأثیرگذاری اعتقادات دینی در سبک زندگی وی سنجیده می‌شود (کریستنسن^۵ و همکاران، ۲۰۰۱). امروزه شناخته‌شده‌ترین دیدگاه در جهت‌گیری مذهبی مربوط به رویکرد گوردون آلپورت می‌باشد که جهت‌گیری مذهبی را به دو نوع «جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی» تقسیم کرده است (آلپورت و راس^۶، ۱۹۶۹). در مورد جهت‌گیری‌های مذهبی درونی و بیرونی باید گفت که در یک شخص دارای جهت‌گیری مذهبی درونی، عقاید محکم

1. Odaci
2. Dovidio & Esses
3. Hisham
4. Tingting
5. Kristensen
6. Allport & Ross

محوریت و اهمیت دارد، درحالی که جنبه‌های اجتماعی مذهب کمتر اهمیت دارد. اما برای افراد داری جهت‌گیری مذهبی بیرونی، انگیزه‌های مذهبی بودن به ارزش‌ها و عقاید بیرونی یا اجتماعی تکیه‌دارند (رأس و فرانسیس، ۲۰۱۰). کریستنسن و همکاران (۲۰۰۱) نیز در تحلیل انگیزش مذهبی، سه نوع جهت‌گیری را نشان داده‌اند: جهت‌گیری ابزاری (وسیله‌ای)، افراطی و جستجوگرانه. بعد ابزاری، که شبیه جهت‌گیری مذهبی بیرونی در نظریه آلپورت است، به رفتارها، اعمال و تعهد مذهبی، به‌عنوان ابزاری برای تمایز از غیرمذهبی بودن اشاره می‌کند. در مقابل، بعد افراطی، به پذیرش مذهب به‌عنوان یک انگیزه مسلط برمی‌گردد که سایر نیازها را با دستورهای دینی هماهنگ می‌کند. افراد در بعد جهت‌گیری جستجوگرانه، مذهب را به‌عنوان یک فرایند باز و بسته‌ای در نظر می‌گیرند که هرگونه پرسشی را درباره اصول و تعالیم دینی جایز می‌دانند (دانیل^۲ و همکاران، ۲۰۰۵).

تاکنون تحقیقات مختلفی به نقش جهت‌گیری مذهبی در سلامت روانی افراد اذعان داشته‌اند، برای مثال آلپورت (۱۹۶۶) اعتقاد دارد که تنها جهت‌گیری مذهبی درونی با سلامت روانی ارتباط دارد و آن را بهبود می‌بخشد و بدین ترتیب بر اهمیت جهت‌گیری مذهبی بر سلامت روانی تأکید ورزید. علاوه بر این ارتباط جهت‌گیری مذهبی با شادکامی (لويس و مالتبی و دی^۳، ۲۰۰۵)، شیوه‌های مقابله با فشار روانی (پارگامنت^۴، ۲۰۰۱)، تاب‌آوری (قمی و بجستانی، ۱۳۹۰)، تفکر انتقادی (لنگرودی، صالح زاده و منتظری هدش، ۱۳۹۴) و عملکرد تحصیلی (جوهانسون و همکاران، ۲۰۰۳) نیز نشان داده شده است. با این حال تعداد با توجه به اینکه جامعه ایران جامعه مذهبی است، اما مطالعاتی داخلی که به بررسی نقش جهت‌گیری مذهبی با اهمال کاری تحصیلی بپردازند، اندک است. نتیجه مطالعه نامیان و حسینچاری (۱۳۹۰) نشان داد که هسته کنترل درونی و بعد اخلاقیات پیش‌بینی کننده منفی دو بعد اهمال کاری در آماده‌سازی تکالیف و آمادگی برای مقاله‌ها هستند. جمشیدی فرد (۱۳۹۲) در پژوهش خود به این نتایج دست‌یافت که بین جهت‌گیری مذهبی درونی و اهمال کاری تحصیلی، رابطه مثبت و معنادار وجود ندارد.

با عنایت به آنچه اشاره گردید می‌توان این نکته را استنباط نمود که اهمال کاری تحصیلی از عوامل مهم در جهت کاهش موفقیت تحصیلی دانشجویان است و می‌تواند در بلندمدت برای این قشر اثرات آموزشی و پژوهشی منفی را به وجود آورد، به همین دلیل نیاز است که به بررسی عوامل مؤثر بر آن و همچنین با دیدی پیشگیرانه در جهت کاهش آن قدم برداشت. همچنین پیشینه پژوهشی نشان داد که متغیرهای اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی می‌توانند با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان رابطه داشته باشند، اما تحقیقات در این زمینه بسیار محدود است. با توجه به این موضوع به نظر منطقی می‌رسد که به بررسی رابطه این عوامل در اهمال کاری تحصیلی دانشجویان

1. Ross & Francis

2. Daniel

3. Lewis, Maltby & Day

4. Pargament

پرداخت. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی با اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به جنسیت است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش، تمامی دانشجویان خوابگاهی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان بود که در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ مشغول تحصیل بودند که تعداد آن‌ها ۱۸۰۰ نفر بود. از بین این جامعه آماری، بر اساس جدول کرجسی و مورگان ۲۰۰ به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. به‌منظور دستیابی به اهداف موردنظر و با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه‌ها، ۲۲۰ پرسش‌نامه توسط پژوهشگران بر روی دانشجویانی که فرصت و تمایل همکاری داشتند اجرا گردید و در نهایت ۲۰۰ پرسشنامه بعد از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های مخدوش و ناقص مورد تحلیل واقع شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی، از گزارش میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی، از ضریب همبستگی پیرسون و تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای ذیل استفاده گردید:

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ: پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ (IAT) در سال ۱۹۸۸ توسط کیمبرلی یانگ ساخته شد و در زمینه سنجش اعتیاد اینترنتی مورد استقبال بسیاری قرار گرفت. این مقیاس شامل ۲۰ سؤال با مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت و دامنه نمرات از صفر تا ۱۰۰ می‌باشد. نمره صفر تا ۳۹ نشان دهنده کاربر معمولی، نمره ۴۰ تا ۶۴ در معرض خطر ۷۰ به بالا کاربر معتاد به اینترنت می‌باشد. (رشید، ۱۳۸۶). یو و همکاران (۲۰۰۴) پایایی محاسبه شده این آزمون را با آلفای کرونباخ بیش از ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. قاسم زاده و همکاران (۱۳۸۵) نیز در ایران پایایی این ابزار را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ در تحقیق خود ۰/۸۸ و سپهریان و جوکار (۱۳۹۱) ۰/۹۷ گزارش کرده‌اند. (به نقل از فتحی و همکاران، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس بر اساس مقدار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ برآورد شد.

پرسشنامه جهت‌گیری مذهبی آلپورت: آلپورت و رأس در سال ۱۹۵۰ این مقیاس را برای سنجش جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی تهیه کردند. این پرسش‌نامه مشتمل بر ۲۱ پرسش چهارگزینه‌ای است که میزان جهت‌گیری مذهبی افراد را می‌سنجد. گزینه‌های کاملاً مخالفم و تقریباً مخالفم، گزینه‌های منفی و تقریباً موافقم و کاملاً موافقم، گزینه‌های مثبت این پرسش‌نامه‌اند. در این مقیاس، گزینه‌های عبارات ۱۲- ۱- که جهت‌گیری مذهبی بیرونی را می‌سنجند، از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق‌اند و در ۹ ماده بعدی، یعنی شماره‌های ۲۱- ۱۳- که جهت‌گیری مذهبی درونی را اندازه می‌گیرند، پاسخ برعکس است. این مقیاس، بر مبنای نمره‌گذاری لیکرت می‌باشد. طبق تحقیق

آپورت همبستگی بین گزینه‌های جهت‌گیری مذهبی درونی با گزینه‌های جهت‌گیری مذهبی برونی ۰/۲۱- بود. در تعدادی از مطالعات دیگر، از جمله مطالعاتی که توسط فگین صورت گرفت، همبستگی بین جهت‌گیری‌های مذهبی درونی و برونی ۰/۲۰- بود که بسیار نزدیک به همبستگی محاسبه‌شده توسط آپورت بود (دوناو، ۱۹۸۵). جان بزرگی (۱۳۷۸) اعتبار این مقیاس را در یک گروه نمونه ۲۳۵ نفری از دانشجویان دانشگاه‌های تهران با اعتبار ۰/۷۳ بر اساس ضریب آلفای کرونباخ گزارش کرده است. مقدار ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۶۵ به دست آمد.

پرسشنامه اهمال‌کاری سولمون و راثلوم: پرسشنامه حاضر در سال ۱۹۸۹ توسط سولمون و راثلوم برای سنجش اهمال‌کاری تحصیلی طراحی گردید. این مقیاس دارای ۲۷ گویه می‌باشد که سه مؤلفه را مورد بررسی قرار می‌دهد: مؤلفه اول، آماده شدن برای امتحانات؛ شامل ۸ سؤال می‌باشد. مؤلفه دوم، آماده شدن برای تکالیف می‌باشد و شامل ۱۱ گویه است و مؤلفه سوم، آماده شدن برای مقاله‌های پایان‌ترم می‌باشد که شامل ۸ گویه است. نحوه پاسخ‌دهی به گویه‌ها به این صورت است که پاسخ دهندگان میزان موافقت خود را با هر گویه با انتخاب یکی از گزینه‌های "به ندرت"، "بعضی اوقات"، "اکثر اوقات"، و "همیشه" نشان می‌دهند که به گزینه به ندرت نمره ۱، بعضی اوقات نمره ۲، اکثر اوقات نمره ۳ و همیشه نمره ۴ تعلق می‌گیرد. همچنین در این مقیاس گویه های ۲۵ - ۲۳ - ۲۱ - ۱۶ - ۱۵ - ۱۱ - ۶ - ۴ - ۲ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. سنیکال و همکاران (۲۰۰۳) ضریب آلفای کرونباخ را برای سه مؤلفه پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۷۶ محاسبه کرده است. (به نقل از آق آتابای، ۱۳۹۳). جوکار و دلاورپور (۱۳۸۶) به منظور تعیین روایی این مقیاس از روش تحلیل عاملی و همبستگی گویه با نمره کل استفاده کرده‌اند. در پژوهش حاضر نتیجه محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۷ برآورد شده است که نشان می‌دهد، پایایی در سطح مورد قبولی می‌باشد.

یافته‌ها

در جدول ۱ آماره‌های توصیفی نمرات اعتیاد به اینترنت، جهت‌گیری مذهبی و مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی در دانشجویان دختر و پسر ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر در متغیرهای اعتیاد به اینترنت، آمادگی برای امتحان، آماده کردن تکالیف و آماده کردن مقاله‌ها دارای میانگین بالاتری هستند.

در جدول ۲ ضرایب همبستگی پیرسون متغیرهای اعتیاد به اینترنت، جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی و مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان (۲۰۰ نفر n) ارائه شده است. داده‌های جدول ۱ نشان داد که بین تمامی مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی و اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معنادار وجود داشت. همچنین از میان مؤلفه‌های جهت‌گیری مذهبی، جهت‌گیری مذهبی درونی با تمامی مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی رابطه منفی معنادار داشت.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی نمرات اعتیاد به اینترنت، جهت‌گیری مذهبی و مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی در دانشجویان دختر و پسر

متغیر	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار
اعتیاد به اینترنت	پسر	۱۰۰	۵۵/۰۱	۱۶/۹۰
	دختر	۱۰۰	۵۰/۷۳	۱۸/۲۶
جهت‌گیری مذهبی	پسر	۱۰۰	۲۳/۶۵	۴/۶۷
درونی	دختر	۱۰۰	۲۸/۱۵	۵/۲۵
جهت‌گیری مذهبی	پسر	۱۰۰	۲۵/۵۱	۳/۹۱
درونی	دختر	۱۰۰	۲۷/۹۸	۵/۰۳
آمادگی برای امتحان	پسر	۱۰۰	۲۲/۶۱	۳/۰۱
	دختر	۱۰۰	۲۱/۹	۲/۹۱
آماده کردن تکالیف	پسر	۱۰۰	۲۹/۱۷	۶/۱۸
	دختر	۱۰۰	۲۶/۶۴	۵/۸۱
آماده کردن مقاله‌ها	پسر	۱۰۰	۲۲/۸۸	۴/۱
	دختر	۱۰۰	۲۰/۸۶	۴/۶۷

جدول ۲. ضرایب همبستگی پیرسون اعتیاد به اینترنت، جهت‌گیری مذهبی درونی و بیرونی و مؤلفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان (n=۲۰۰)

متغیر	اعتیاد به اینترنت	جهت‌گیری مذهبی درونی	جهت‌گیری مذهبی بیرونی	آمادگی برای امتحان	آماده کردن تکالیف	آماده کردن مقاله‌ها	اهمال‌کاری تحصیلی
اعتیاد به اینترنت	۱						
جهت‌گیری مذهبی درونی	۰/۱۳*	۱					
جهت‌گیری مذهبی بیرونی	۰/۰۸	۰/۰۹	۱				
آمادگی برای امتحان	۰/۲۷**	۰/۱۴*	۰/۰۱-	۱			
آماده کردن تکالیف	۰/۵۱**	۰/۲۵**	۰/۰۵-	۰/۳۷**	۱		
آماده کردن مقاله‌ها	۰/۲۹**	۰/۲۴**	۰/۰۵-	۰/۲۹**	۰/۶۵**	۱	
اهمال‌کاری تحصیلی	۰/۴۷	۰/۲۸**	۰/۰۴-	۰/۵۹**	۰/۹۱**	۰/۸۴**	۱

* (p<۰/۰۵)

** (p<۰/۰۱)

جدول ۳. مقادیر عددی آزمون دوربین واتسون، دامنه ضریب تحمل و عامل تورم واریانس برای بررسی استقلال خطاها و فرضیه هم خطی

منبع پیش‌بینی	دامنه ضریب تحمل	تورم واریانس	آماره دوربین واتسون
اعتیاد به اینترنت	۰/۹۹	۱	
جهت‌گیری مذهبی درونی	۰/۹۸	۱/۰۱	۱/۹۲
جهت‌گیری مذهبی بیرونی	۰/۹۸	۱/۰۱	

در جدول ۳ مقادیر عددی آزمون دوربین واتسون، دامنه ضریب تحمل و عامل تورم واریانس برای بررسی استقلال خطاها و فرضیه هم خطی ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود مقدار عددی دوربین واتسون بیانگر استقلال خطاها برای متغیرهای مورد بررسی است و شاخص‌های هم خطی ضرایب تحمل و تورم واریانس نشان داد که بین متغیرهای پیش‌بین هم خطی وجود نداشت و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اطمینان است.

جدول ۴. مشخصه‌های آماری رگرسیون چندگانه (گام به گام) اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی (۲۰۰ نفر) (n=)

متغیر پیش‌بین	R	R ²	df	F	B	Beta	T
اعتیاد به اینترنت	۰/۴۷	۰/۲۱	(۱۹۸،۱)	*۵۶/۵۰	۰/۲۷	۰/۴۴	*۱۵/۳۹
جهت‌گیری مذهبی درونی	۰/۵۲	۰/۲۶	(۱۹۷،۲)	*۳۶/۴۸	-۰/۵۶	-۰/۲۲	*۷/۲۰

* (p < ۰/۰۵)

در جدول ۴ مشخصه‌های آماری رگرسیون چندگانه اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود از میان مؤلفه‌های جهت‌گیری مذهبی فقط مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی توانست وارد مدل شود. مقدار ضریب همبستگی برای اعتیاد به اینترنت ۰/۴۷ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۱ است و مقدار ضریب همبستگی برای مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی برابر ۰/۵۲ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۷ است که این ضرایب معنادار می‌باشند (P < ۰/۰۵). مقدار ضریب تعیین نشان می‌دهد که تقریباً بخش متوسطی از واریانس متغیر اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی تبیین می‌شود.

جدول ۵. مشخصه‌های آماری رگرسیون چندگانه (گام به گام) اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی پسران و دختران (n=۲۰۰ نفر)

جنسیت	متغیر پیش‌بین	R	R ²	df	F	B	Beta	T
پسر	اعتیاد به اینترنت	۰/۵۰	۰/۲۵	(۱،۹۸)	*۳۳/۳۱	۰/۳۰	۰/۴۸	*۵/۶۲
	جهت‌گیری مذهبی درونی	۰/۵۳	۰/۲۸	(۲،۹۷)	*۱۹/۵۳	-۰/۴۱	-۰/۱۸	*-۲/۱۳
دختر	اعتیاد به اینترنت	۰/۴۱	۰/۱۷	(۱،۹۸)	*۲۰/۸۶	۰/۲۴	۰/۳۹	*۴/۳۷
	جهت‌گیری مذهبی درونی	۰/۴۶	۰/۲۱	(۲،۹۷)	*۱۳/۵۲	-۰/۵۸	-۰/۲۰	*-۲/۲۹

* (P < ۰/۰۵)

در جدول ۵ مشخصه‌های آماری رگرسیون چندگانه (گام به گام) اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی پسران و دختران ارائه شده است. مقدار ضریب همبستگی در پسران برای اعتیاد به اینترنت ۰/۵۰ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۵ است و مقدار ضریب همبستگی برای مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی برابر ۰/۵۳ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۸ است. همچنین مقدار ضریب همبستگی در دختران برای اعتیاد به اینترنت ۰/۴۱ و ضریب تعیین برابر ۰/۱۷ است و مقدار ضریب همبستگی برای مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی برابر ۰/۴۶ و ضریب تعیین برابر ۰/۲۱ است که این ضرایب معنادار می‌باشند (P < ۰/۰۵). مقدار ضریب تعیین در هر دو گروه نشان می‌دهد که تقریباً بخش متوسطی از واریانس متغیر اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و مؤلفه جهت‌گیری مذهبی درونی تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به جنسیت انجام شد. نتایج به دست آمده از پژوهش نشان داد که اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی درونی می‌توانند اهمال کاری تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی کنند و تقریباً بخش متوسطی از واریانس نمرات اهمال کاری تحصیلی بر اساس اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی درونی تبیین می‌شود. یافته حاضر با پژوهش‌های اوداسی (۲۰۱۱)، نالوا و آناند (۲۰۰۳)، گاس، گرینفیتس و بیندر (۲۰۱۳)، عبدالله‌زاده (۱۳۹۴)، کیامرثی و آریاپوران (۱۳۹۴)، نامیان و حسینچاری (۱۳۹۰)، جمشیدی فرد (۱۳۹۲) همسو می‌باشد. در تبیین نقش اعتیاد به اینترنت با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان می‌توان به نقش عدم مدیریت زمان در هر دو متغیر اشاره کرد. بر اساس پیشینه نظری،

اهمال کاری یک خصلت و ویژگی شخصیتی است که فرد اهمال کار توانایی مدیریت زمان را ندارد (فراری و جانسون، ۱۹۹۵). دانشجویانی که مدیریت زمان بدی دارند یا به عبارت بهتر، وقت شناس نیستند، اهمال کاری بیشتری را نشان می دهند. همچنین دانشجویانی که وابستگی زیادی به اینترنت دارند در مدیریت زمان نیز مشکل دارند، چون با اختصاص بیشتر زمان خود به فضای اینترنت، دیگر وقت کافی برای انجام فعالیت های درسی، کاری، ورزشی و حتی خواب ندارند. وابستگی دانشجویان به اینترنت با پیامدهای منفی در زمینه تحصیل، شکست در درس، مشروط بودن، کمبود انگیزه برای تحصیل، اختصاص وقت کم و کم توجهی به درس، از دست دادن علاقه به شرکت در درس همراه است. همچنین افراد با اعتقادات دینی عمیق نسبت به افرادی که تعهدات دینی سطحی تری دارند کمتر اهمال کاری می کنند (اوداسی، ۲۰۱۱).

همان گونه که قبلاً اشاره گردید یافته دیگر پژوهش نشان داد که جهت گیری مذهبی درونی می تواند به صورت منفی اهمال کاری تحصیلی دانشجویان را پیش بینی کند، در تبیین نتیجه حاضر می توان به این نکته اشاره کرد که افرادی که دارای نگرش مذهبی درونی هستند بیشتر از سایر افراد احساس تعهد دارند و با داشتن معیارهای اخلاقی متعالی، تلاش زیادی دارند که کارهای نیک و بد را تشخیص دهند و همچنین با توجه تعهدی که نسبت به انجام به موقع کارها دارند، معمولاً تکالیف و وظایف خود را در وقت مقرر انجام می دهند. با توجه به اینکه این افراد در بعد مذهبی به تعهدات خود از قبیل فرایض دینی، خوب عمل می کنند و آن ها را به موقع انجام می دهند، به همین دلیل با تعمیم وقت شناسی و مسئولیت پذیری، نمی توانند در حوزه تحصیل اهمال کار باشند (نامیان و حسینچاری، ۱۳۹۰). علاوه بر این، با توجه به ارتباط مثبتی که بین اهمال کاری و اضطراب وجود دارد (یرکرن و همکاران، ۲۰۱۶)، می توان این احتمال را مطرح کرد که اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان دارای جهت گیری مذهبی موجب نوعی اضطراب اخلاقی می شود، از این رو، این افراد با اجتناب از اهمال کاری در پی اجتناب از اضطراب هستند و به همین دلیل اهمال کاری تحصیلی کمتری را تجربه می کنند.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هم در پسران و هم دختران اهمال کاری تحصیلی می تواند به طور متوسط از طریق اعتیاد به اینترنت و جهت گیری مذهبی پیش بینی شود. نتایج پژوهش های انجام شده در مورد تفاوت های جنسیتی در میزان وابستگی به اینترنت و اهمال کاری تحصیلی و جهت گیری مذهبی باهم ناهمخوان هستند (رضائیان و همکاران، ۱۳۹۰). اما میزان اهمال کاری و عوامل جنسیتی مؤثر بر آن را می توان تا اندازه ای با عوامل فرهنگی توجیه نمود. به نظر ونارد (۲۰۰۳) در برخی فرهنگ ها ممکن است رفتاری شبیه به اهمال کاری شیوه ای از زندگی مرسوم مردان و زنان آن فرهنگ باشد و به عنوان مسئله تلقی نگردد، در حالی که در جوامعی که گرایش هایی پیشرفت گرایانه دارند و افراد انتظار دارند تعهداتشان در زمانی مشخص برآورده شود، اهمال کاری به عنوان مسئله ای جدی هم برای زنان و هم مردان تلقی شود. همچنین رابطه مذهب و اهمال کاری تحصیلی با شکاف جنسیتی در

ابعاد کشوری، منطقه‌ای و جهانی از موضوعات مهم و موردتوجه در تحقیقات اجتماعی و سیاسی است. پیچیدگی این رابطه باعث شده تا دیدگاه‌های متفاوت و ضدونقیضی پیرامون آن وجود داشته باشد. مطالعات و پیمایش‌های صورت گرفته عمدتاً تأییدکننده آن است که کشور ایران یک کشور دارای ایدئولوژی مذهبی بر پایه اسلام است و چون در جمع مسلمانان نسبت زنان و مردان در باورهای مذهب یکسان است، پس می‌توان به این نتیجه دست‌یافت که مسائل و موضوعاتی که باهم مذهب نیز مرتبط هستند، برای هر دو جنس یکسان باشد، متغیرهایی مانند تعهد، مسئولیت‌پذیری و انجام دادن تکالیف علاوه بر این، با توجه به اینکه در محیط‌های دانشگاهی دانشجویان پسر و دختر به میزان یکسانی از اینترنت برخوردار هستند، هر دو جنس ممکن است اعتیاد به اینترنت داشته باشند و به تبع آن اهمال‌کاری تحصیلی و افت تحصیلی نشان دهند.

درمجموع نتایج پژوهش حاضر نشان داد اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی از عوامل مهمی هستند که می‌توانند در اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان نقش داشته باشند و آن را پیش‌بینی کنند. از آنجاکه اهمال‌کاری تحصیلی نقش مهمی در عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد، می‌توان به اهمیت عواملی که با آن مرتبط هستند (مانند اعتیاد به اینترنت و جهت‌گیری مذهبی) پی برد. علی‌رغم نتایج مهمی که از پژوهش حاضر قابل استنباط هست اما به علت محدودیت‌هایی که وجود داشت باید در تعمیم این نتایج جوانب احتیاط را رعایت نمود. از محدودیت‌های پژوهش حاضر استفاده از ابزارهای خود گزارشی است که ممکن است نتایج در معرض سوگیری مطلوبیت اجتماعی قرار گیرد. همچنین پژوهش حاضر شامل نمونه‌ای از دانشجویان خوابگاهی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در محدود سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود، به همین خاطر نتایج حاضر ممکن است در سال‌های دیگر، گروه‌های سنی متفاوت، دانش‌آموزان و دانشجویان دیگر تغییر یابد. با توجه به این مسائل، به‌منظور کسب نتایج مطلوب‌تر در پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود که با تعداد نمونه‌های بیشتر از فرهنگ‌های مختلف این پژوهش انجام گیرد. همچنین با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، به والدین و کلیه برنامه‌ریزان تعلیم و تربیت توصیه می‌شود که با علاقه‌مند کردن افراد به کارها و تفریحات و بازی‌های مفید مرتبط با جنسیت و همچنین درونی کردن جهت‌گیری مذهبی و باورهای مذهبی، از بروز اهمال‌کاری تحصیلی و اعتیاد به اینترنت که یک اختلال رفتاری محسوب می‌شوند، تا اندازه‌ای جلوگیری کنند.

منابع

- آق آتابای، آمنه (۱۳۹۳). بررسی رابطه هوش اجتماعی و تنظیم هیجان با تعلق ورزی تحصیلی با توجه به میانجی‌گری برون‌گرایی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر گنبدکاووس در سال ۹۲-۹۳، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.
- الیاده، میرچا (۱۳۷۴). فرهنگ و دین. ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی. تهران: طرح نو.

- جان بزرگی، مسعود (۱۳۷۸) بررسی اثر بخشی روان‌درمانگری با و بدون جهت‌گیری مذهبی اسلامی بر اضطراب و تنیدگی، پایان نامه دکتري، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
- جمشیدی فرد، کلثوم (۱۳۹۲). بررسی رابطه نگرش به مرگ و جهت‌گیری مذهبی با اهمال‌کاری تحصیلی در دانشجویان فردوسی مشهد، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- جوکار، بهرام؛ دلاورپور، محمداقا (۱۳۸۶). رابطه تعلل ورزی آموزشی با اهداف پیشرفت، مجله اندیشه‌های نوین تربیتی، ۳ (۳)، صص ۶۱-۸۰.
- عبدالله زاده، ولی (۱۳۹۴). رابطه اعتیاد به اینترنت و اهمال‌کاری تحصیلی باتیپ‌های شش‌صیتی A و B، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.
- علوی لنگرودی، سید کاظم؛ صالح زاده، مریم، منتظری هدش، مریم (۱۳۹۴). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی و گرایش به تفکر انتقادی با راهبردهای مقابله با استرس در دانشجویان دختر دوره کارشناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه یزد. مجله طلوع بهداشت، ۱۱۴ (۵)، ۱۹۲-۱۷۲.
- فتحی، محمد؛ سهرابی، فرامرز؛ سعیدیان، مرتضی (۱۳۹۲). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های هویت در دانشجویان معناد و غیر معناد، مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱۱ (۲)، ۹۹-۹۰.
- قاسم زاده، لیلی (۱۳۸۵). احساس تنهایی، عزت نفس و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مبتلا و غیرمبتلا به استفاده آسیب‌شناسی از اینترنت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم.
- قمی، طاهره حسینی و بجستانی، حسین سلیمی (۱۳۹۰). رابطه بین جهت‌گیری مذهبی و تاب‌آوری در بین مادران دارای فرزندان مبتلا به بیماری. مجله روانشناسی و دین، ۳ (۱۵)، ۹۶-۸۲.
- کیامرثی، آذر، آریاپوران، سعید (۱۳۹۴). شیوع اعتیاد به اینترنت و رابطه‌ی آن با تعلل ورزی و پرخاشگری در دانش‌آموزان، مجله روانشناسی مدرسه، سال چهارم، شماره ۳، صص ۸۵-۶۷.
- نامیان، سارا، حسینچاری، مسعود (۱۳۹۰). تبیین اهمال‌کاری دانشجویان براساس باورهای مذهبی وهسته کنترل، مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، دوره ۸، شماره ۱۴، صص ۱۲۶-۹۹.
- یونگ، کارل (۱۳۸۲). روانشناسی و دین، ترجمه فؤاد روحانی، تهران: فرهنگی و علمی.
- Allport, G. W. (1966). The religious context of prejudice. *Journal for the scientific study of religion*, 5(3), 447-457.
- Allport, G. W., & Ross, J. M. (1967). Personal religious orientation and prejudice. *Journal of personality and social psychology*, 5(4), 432.
- Balkis, M. (2013). Academic procrastination, academic life satisfaction and academic achievement: The mediation role of rational beliefs about studying. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(1), 57-74.
- Chang, H. K. (2014). Perfectionism, anxiety, and academic procrastination: the role of intrinsic and extrinsic motivation in college students.
- Donahue, M.J. (1985); Intrinsic and Extrinsic religiousness: Peview and meta-analysis. *Journal of psychology and social psychology*, 48.
- Dovidio, J. F., & Esses, V. M. (2001). Immigrants and immigration: Advancing the psychological perspective. *Journal of Social Issues*, 57(3), 378-387.
- Erdinç, D. U. R. U. (2009). Prevalence of academic procrastination behavior among pre-service teachers, and its relationship with demographics and individual preferences. *Journal of Theory and Practice in Education*, 5(1), 18-32.

- Howell, A. J., & Watson, D. C. (2007). Procrastination: Associations with achievement goal orientation and learning strategies. *Personality and Individual Differences, 43*(1), 167-178.
- Johnson, T. L., Oates, A. C., Jackson, K. M., Miles, M. M., & Strong, L. E. (2003). Religious orientation and academic performance among college students. *Psi Chi Journal of Undergraduate Research, 8*(3), 116-120.
- Kim, K. R., & Seo, E. H. (2015). The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences, 82*, 26-33.
- Klingsieck, K. B. (2013). Procrastination. *European Psychologist*.
- Kristensen, K. B., Pedersen, D. M., & Williams, R. N. (2001). Profiling religious maturity: The relationship of religious attitude components to religious orientations. *Journal for the Scientific Study of Religion, 40*(1), 75-86.
- Kubey, R. W., Lavin, M. J., & Barrows, J. R. (2001). Internet use and collegiate academic performance decrements: Early findings. *Journal of communication, 51*(2), 366-382.
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Binder, J. F. (2013). Internet addiction in students: Prevalence and risk factors. *Computers in Human Behavior, 29*(3), 959-966.
- Lewis, C. A., Maltby, J., & Day, L. (2005). Religious orientation, religious coping and happiness among UK adults. *Personality and Individual Differences, 38*(5), 1193-1202.
- Mullen, A. (2014). *The Role of Psychological Flexibility in Procrastination*. The university of Louisiana at Lafayette.
- Nalwa, K., & Anand, A. P. (2003). Internet addiction in students: a cause for concern. *CyberPsychology & Behavior, 6*(6), 653-656.
- Odaci, H. (2011). Academic self-efficacy and academic procrastination as predictors of problematic internet use in university students. *Computers & Education, 57*(1), 1109-1113.
- Pargament, K. I. (2001). *The psychology of religion and coping: Theory, research, practice*. Guilford Press.
- Ross, C. F., & Francis, L. J. (2010). The relationship of intrinsic, extrinsic, and quest religious orientations to Jungian psychological type among churchgoers in England and Wales. *Mental Health, Religion & Culture, 13*(7-8), 805-819.
- Stavropoulos, V., Alexandraki, K., & Motti-Stefanidi, F. (2013). Recognizing internet addiction: Prevalence and relationship to academic achievement in adolescents enrolled in urban and rural Greek high schools. *Journal of adolescence, 36*(3), 565-576.
- Steel, P., & Klingsieck, K. B. (2016). Academic procrastination: Psychological antecedents revisited. *Australian Psychologist, 51*(1), 36-46.
- Tingting, D., Xiulan, Y., & Xue, G. (2015). Different Procrastination Types of College Students: From a Self-regulated Learning Perspective. *Education Research Monthly, 10*, 014.
- Wäschle, K., Allgaier, A., Lachner, A., Fink, S., & Nückles, M. (2014). Procrastination and self-efficacy: Tracing vicious and virtuous circles in self-regulated learning. *Learning and instruction, 29*, 103-114.
- Yerdelen, S., McCaffrey, A., & Klassen, R. M. (2016). A longitudinal examination of procrastination and anxiety.

Zhu, Y., Zhu, H., Liu, Q., Chen, E., Li, H., & Zhao, H. (2016, April). Exploring the Procrastination of College Students: A Data-Driven Behavioral Perspective. In *International Conference on Database Systems for Advanced Applications* (pp. 258-273). Springer International Publishing.

The Relationship of Internet Addiction and Religious Orientation with Students' Academic Procrastination according to Gender

Arash Shahbaziyan¹, Zobair Samimi², Abolfazl Farid³

Abstract

The aim of this study was to investigate the Relationship of Internet Addiction and Religious Orientation with Students' Academic Procrastination according to gender. The study was descriptive and correlational. The study population included all campus students studying in Azarbaijan Shahid Madani University at the academic year 2015-2016 that based on Morgan table, 200 of them were selected by Cluster sampling. For data gathering of the Internet Addiction Questionnaire of Young (IAT) (1988), religious orientation Questionnaire of Allport and procrastination Questionnaire of Solomon & Rothblum were used. Data using Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis were analyzed. The results showed that was a positive significant relationship between all the components of Academic Procrastination and Internet addiction and almost the middle of the variance in scores of academic procrastinations based on Internet addiction and intrinsic religious orientation explained. According to the results can be said that internet addiction and religious orientation are important factors that could contribute Academic Procrastination. To Parents and all educational planners recommended that with proper training, the beneficial use of the Internet and increase internal religious orientation to teaching students.

Keywords: Academic Procrastination; Internet Addiction; Religious Orientation; Gender

¹.MA, Educational psychology Azarbaijan Shahid Madani University,Tabriz, Corresponding author, email: arashshahbaziyan@yahoo.com

².Ph.D Student, Educational psychology Azarbaijan Shahid Madani University,Tabriz

³.Associate Professor, Educational psychology Azarbaijan Shahid Madani University,Tabriz